

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
strukturfondi un
Kohēzijas fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

**ZIŅOJUMS EIROPAS KOMISIJAI
PAR DARBĪBAS PROGRAMMAS
“IZAUGSME UN NODARBINĀTĪBA”
ĪSTENOŠANU**

2014. - 2020. gada plānošanas periodā

2014. un 2015. gads

Programmas numurs: CCI2014LV16MAOP001

Sagatavots saskaņā ar Regulas Nr.1303/2013 50. un 111.pantu un
Regulas Nr. 2015/207 V pielikumu

SATURS

1.	Pārskats par darbības programmas īstenošanu.....	5
2.	Prioritāro virzienu īstenošana	7
2.1.	Pārskats par īstenošanu	7
2.1.1.	Prioritārā virziena “Pētniecība, tehnoloģiju attīstība un inovācijas” īstenošana	7
2.1.2.	Prioritārā virziena “IKT pieejamība, e-pārvalde un pakalpojumi” īstenošana	7
2.1.3.	Prioritārā virziena “Mazo un vidējo komersantu konkurētspēja” īstenošana.....	7
2.1.4.	Prioritārā virziena “Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs” īstenošana	8
2.1.5.	Prioritārā virziena “Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte” īstenošana.....	8
2.1.6.	Prioritārā virziena “Ilgtspējīga transporta sistēma” īstenošana	8
2.1.7.	Prioritārā virziena “Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte” īstenošana.....	9
2.1.8.	Prioritārā virziena “Izglītība, prasmes un mūžizglītība” īstenošana.....	9
2.1.9.	Prioritārā virziena “Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana” īstenošana.....	9
2.1.10.	Prioritārā virziena “ESF atbalsts KP fondu ieviešanai un vadībai” īstenošana	10
2.1.11.	Prioritārā virziena “ERAF atbalsts KP fondu ieviešanai un vadībai” īstenošana	10
2.1.12.	Prioritārā virziena “KF atbalsts KP fondu ieviešanai un vadībai” īstenošana.....	11
3.	Novērtējumu kopsavilkumi	11
4.	Informācija par Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas īstenošanu	14
5.	Jautājumi, kas ietekmē programmas darbības rezultātus, un veiktie pasākumi	17
5.1.	Jautājumi, kas ietekmē programmas darbības rezultātus, un veiktie pasākumi	17
5.2.	Novērtējums par to, vai progress mērķu izpildē ir pietiekams, lai nodrošinātu to sasniegšanu, attiecīgā gadījumā norādot visas koriģējošās darbības, kas veiktas vai plānotas	18
6.	Progress lielo projektu sagatavošanā un īstenošanā	19
6.1.	Konstatētās būtiskās problēmas lielo projektu īstenošanā un veiktie pasākumi to novēršanai	19
6.2.	Plānotās izmaiņas lielo projektu sarakstā.....	19
	Pielikumi.....	20
1.	pielikums “Eiropas Savienības Kohēzijas politikas fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” rādītāju saraksts”	20
2.	pielikums “Informācija par finanšu progresu”	20
3.	pielikums “Kopsavilkums par darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” gada īstenošanas ziņojumu 2014. un 2015. gadā”	20
4.	pielikums “Informācija par lielo projektu īstenošanas progresu”	20
5.	pielikums “ <i>Ex-ante</i> nosacījumu izpilde”	21
6.	pielikums “Ziņojums par finanšu instrumentu īstenošanu”	21
7.	pielikums “Informācija par šķērsfinansējumu un finansējumu ārpus ES”	21

Saīsinājumi

AER – atjaunojamie energoresursi
AI – Atbildīgā iestāde
AK – Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda apakškomitejas
ALTUM – Attīstības finanšu institūcija ALTUM
CFLA – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
EK – Eiropas Komisija
ES – Eiropas Savienība
ES fondi – Eiropas Savienības struktūrfondi un Kohēzijas fonds
ESF – Eiropas Sociālais fonds
EM – Ekonomikas ministrija
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
DP – darbības programma “Izaugsme un nodarbinātība”
DPP - darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība papildinājums”¹
ETL - elektrotransportlīdzekļi
FM – Finanšu ministrija
HP – Horizontālie principi
IKT – Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
ITI – Integrētās teritoriālās investīcijas
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in European Regions) – Kopējā palīdzība projektu sagatavošanai Eiropas reģionos
JASPERS IQR (Joint Assistance to Support Projects in European Regions Independent Quality Review) – Eiropas Komisijas sniegtās tehniskās palīdzības atbalstītie neatkarīgie kvalitātes eksperti
JNI – Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva
KF – Kohēzijas fonds
KIDG – Konsultatīvā izvērtēšanas darba grupa
KP VIS – Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma 2014.-2020.gadam
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LM – Labklājības ministrija
LR – Latvijas Republika
MK – Ministru kabinets
NEET – Jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu
NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra
OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
P&A – pētniecība un attīstība
PL – Partnerības līgums Eiropas Savienības investīciju fondu ieviešanai 2014.–2020.gada plānošanas periodam
RIS3 – viedās specializācijas stratēģija
PV – prioritārais virziens
SAM – specifiskais atbalsta mērķis
SI – sadarbības iestāde
SM – Satiksmes ministrija

¹ DPP apstiprināts UK sēdē 2015.gada 30.aprīlī

UK – Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda uzraudzības komiteja
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VI – Finanšu ministrija kā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošā iestāde
VIAA – Valsts izglītības attīstības aģentūra
VM – Veselības ministrija

1. Pārskats par darbības programmas īstenošanu²

1. DP īstenošana līdzīgi kā 2007.-2013.gada plānošanas periodā atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra regulai (ES) Nr.1303/2013 ir regulēta sistēma ar vairāku uzraudzībā un DP mērķu sasniegšanā iesaistītu iestāžu noteikšanu – VI, AI, SI, revīzijas iestāde, sertifikācijas iestāde un UK. EK lēmums par DP apstiprināšanu pieņemts 2014.gada 11.novembrī, bet 2015.gada 30.jūnijā MK lēmis par programmas akreditāciju, apstiprinot FM kā VI DP ieviešanai.
2. LR ir apstiprināta nepieciešamā horizontālo nosacījumu normatīvā bāze, veikti iespējamie vienkāršošanas un administratīvā sloga mazināšanas pasākumi, t.sk. lai projektu iesniedzēji un finansējuma saņēmēji ātrāk un ērtāk varētu iesniegt projektu pieteikumus, ir izveidota elektroniskās datu apmaiņas platforma (e-Kohēzija).
3. PL noteikto *ex-ante* nosacījumu izpildē pārskata periodā ir sasniegts būtisks progress, lai investīcijas tiktu veiktas atbildīgi un pārdomāti. PL apstiprināšanas brīdī neizpildīti/daļēji izpildīti bija 15 *ex-ante* nosacījumi. Līdz 2016.g. februārim ir saņemts pozitīvs EK lēmums par desmit *ex-ante* nosacījumu izpildi izglītības un zinātnes, transporta, veselības, valsts pārvaldes kapacitātes stiprināšanas un sociālās iekļaušanas veicināšanas darba tirgū jomā. Vēl četri *ex-ante* nosacījumi atkritumu apsaimniekošanas, ūdenssaimniecības, risku pārvaldības jomā un e-ierpirkumu procedūru ieviešanai ir izpildīti nacionālā līmenī un to izpildei nepieciešamie dokumenti iesniegti izvērtēšanai EK un attiecīgi par to pilnīgu izpildi tiek gaidīts EK lēmums. Nākamajā pārskata periodā vēl ir jānodrošina viena *ex-ante* nosacījumu izpilde izglītības jomā par priekšlaicīgas mācību pamešanas iemesliem.
4. Ir izstrādāti un apstiprināti aptuveni trešā daļa (34) no kopā plānotajiem (128) MK noteikumiem par SAM un pasākumu īstenošanu un attiecīgi tiek veiktas projektu iesniegumu atlases. Sekmīgi ir uzsākta vairāku SAM un to pasākumu īstenošana transporta, veselības, nodarbinātības, plūdu risku mazināšanas, izglītības, sociālās iekļaušanas un nabadzības apkarošanas jomā. Ir noslēgti līgumi par projektu īstenošanu 369,1 milj. *euro* apmērā jeb 8,4% no pieejamā ES fondu finansējuma un jau veikti maksājumi 37,1 milj. *euro* ES fondu finansējuma, galvenokārt, valsts galveno autoceļu pārbūves projektos. Papildus, lai nodrošinātu ātrāku investīciju pieejamību ceļu rekonstrukcijas, nodarbinātības, t.sk. jauniešu nodarbinātības, un veselības aprūpes jomās projektiem ar ļoti augstu projektu gatavības pakāpi tiek priekšfinansēti no valsts budžeta līdzekļiem līdz oficiālai projektu iesniegumu apstiprināšanai. Detalizētāku informāciju par finanšu progresu PV skat. 2014.-2020. gada plānošanas perioda ES fondu ieviešanas statusa līdz 2015.gada 31.decembrim tabulā: http://www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/ieviesana/statusa_tabula_2014-2020_31-12-2015.xlsx un 2.pielikumā.
5. 2015.gadā notika aktīvs darbs saistībā ar gatavošanos ITI pieejas ieviešanai, kas LR ir jauns pilsētvides investīciju ieviešanas mehānisms. Atšķirībā no iepriekšējā plānošanas perioda ITI ietvaros investīcijas tiek plānotas vairākās nozarēs, piesaistot finansējumu no 3., 4., 5., 8. un 9. PV sešu dažādu SAM ietvaros deviņām Latvijas republikas nozīmes pilsētām, kurām arī ir deleģēta projektu iesniegumu atlases funkcija. Priekšnosacījums ITI ieviešanai ir integrētās pašvaldību attīstības programmas un to investīciju plānos iekļautās projektu idejas, kas tiek vispirms izvērtētas un saskaņotas Reģionālās attīstības koordinācijas padomes ietvaros. Investīcijas ITI ietvaros plānotas sākot no 2016.gada.
6. Atbilstoši apstiprinātajai DP tiek plānota divu lielo projektu īstenošana. 2015.gadā notika intensīvi projektu sagatavošanas un risku pārvaldības pasākumi, t.sk. ar JASPERS ekspertu un EK iesaisti.(detaлизētāku informāciju skatīt sadaļā “[Progress lielo projektu sagatavošanā un īstenošanā](#)”).

² Pamatinformācija par DP īstenošanu attiecīgajā gadā, tostarp par finanšu instrumentiem, saistībā ar finanšu un rādītāju datiem (līdz 7000 rakstu zīmēm ar atstarpēm)

7. 2015.gadā notika intensīva gatavošanās finanšu instrumentu ieviešanai. (Par finanšu instrumentiem detalizētāk skatīt sadaļu par [“PV “Mazo un vidējo komersantu konkurētspēja” īstenošanu”](#)).
8. Jauniešu bezdarba mazināšanai no 2014. gada 1.janvāra tiek īstenota JNI, kuras mērķis ir veicināt nodarbinātībā, izglītībā un apmācībās neiesaistītu jauniešu vecumā no 15 līdz 29 gadiem iesaisti darba tirgū vai izglītības sistēmā. Tiek īstenoti divi projekti, kuru ietvaros ir panākts zināms finanšu progress un sasniegti pirmie rezultāti (detalizētāku informāciju skatīt sadaļā [“Informācija par JNI īstenošanu”](#)).
9. Lai nodrošinātu sekmīgu SAM un to pasākumu īstenošanas dokumentu izstrādi un apstiprināšanu, katru mēnesi tika organizētas AK sēdes (2015.gada laikā kopā noorganizētas 44 AK sēdes visos astoņos PV), kurās aktīvi diskutējās iesaistījās ne tikai valsts institūcijas, bet arī sociālie un sadarbības partneri, kā arī biedrības un nodibinājumi, lai panāktu pēc iespējas plašāku sabiedrības interešu pārstāvību. Pēc diskutējam AK, SAM un to pasākumu projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji tika virzīti apstiprināšanai UK, kur ikviens UK dalībnieks varēja paust viedokli un izteikt priekšlikumus kritēriju uzlabošanai (2015.gada laikā noorganizētas 3 UK sēdes un 7 rakstiskās procedūras).
10. Šajā ziņojumā tiek vērtēts sasniegtais progress katrā no PV, ņemot vērā sākotnēji nacionāli UK apstiprināto DPP ietvaros SAM ieviešanas laika grafiku 2015.gadam: http://www.esfondi.lv/upload/Planosana/vi_dpp_1.pielikums_gala_versija_22052015.xlsx. Atsevišķu SAM ieviešanā ir konstatējami kavējumi .
11. Aktualizētās investīciju gaitas un finanšu plūsmu prognozes 2016.gadam liecina³, ka, veicot piemērotus risku vadības pasākumus, tiks nodrošināta N+3 principa izpilde un snieguma ietvara 2018.gada finanšu mērķu sasniegšana nepieciešamajā apjomā (par mērķu izpildi detalizētāk skatīt 5.2. sadaļu [“Novērtējums par to, vai progress mērķu izpildē ir pietiekams, lai nodrošinātu to sasniegšanu, attiecīgā gadījumā norādot visas koriģējošās darbības, kas veiktas vai plānotas”](#)).
12. Lai nodrošinātu regulāru valdības un sabiedrības informētību par ES fondu investīciju gaitu un nepieciešamo lēmumu pieņemšanu augstākā līmenī korektīvām darbībām, VI sniedz regulārus ikmēneša un pusgada ziņojumus MK, ceturkšņa ziņojumus Saeimai un ziņo dažādos citos forumos pēc nepieciešamības⁴. Līdzīgi kā 2007.-2013.gada plānošanas periodā proaktīva risku pārvaldība ietver arī VI izstrādātus finanšu un rezultātu sniegumu detalizētus plānus, kuru izpildei VI regulāri seko līdzī. Tāpat UK un AK ietvaros atbilstoši partnerības principam tiek diskutēti saistoši jautājumi, lai nodrošinātu investīciju maksimāli iespējamu kvalitāti. UK un AK materiāli ir pieejami UK e-portfeļa tīmekļa vietnē: <https://kom.esfondi.lv> .
13. Pārskata periodā ir apzināta nepieciešamība veikt DP grozījumus, kurus ir plānots iesniegt EK indikatīvi 2016.gada 2.ceturksnī. (Par DP grozījumiem detalizētāk skatīt sadaļu [“Jautājumi, kas ietekmē programmas darbības rezultātus, un veiktie pasākumi”](#)).
14. 2016.gadā tiek turpināts darbs pie ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM un pasākumu īstenošanas dokumentu izstrādes, nodrošinot jau sekmīgi ieviesto partnerību UK un AK ietvaros, lai pēc iespējas paātrinātu kvalitatīvu investīciju plūsmu un finansēšanas nepārtrauktības nodrošināšanu nozarēs. Tāpat tiks veikti attiecīgie kontroles, uzraudzības un risku pārvaldības pasākumi ieviešanā esošiem projektiem.

³ Budžeta līdzekļu izlietojuma prognozes un N+3 principa izpilde – http://www.esfondi.lv/upload/14-20_gads/ieviesana/budzeta_prognozes_18012016_1.xlsx; maksājumu mērķi finansējuma saņēmējiem 2016.gadā - http://www.esfondi.lv/upload/Uzraudziba/Ceturksna_zinojumi/0_fmzinop5_230216_maksajumu_merki_14-20.xlsx; rādītāju sasniegšanas prognozes - http://www.esfondi.lv/upload/Uzraudziba/Ceturksna_zinojumi/0_fmzinop4_230216_es_fondu_14-20_raditaju_saraksts_prognozes.xlsx .

<http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

⁴ Ziņojumi par ES fondu īstenošanu - <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

2. Prioritāro virzienu īstenošana⁵

2.1. Pārskats par īstenošanu

2.1.1. Prioritārā virziena “Pētniecība, tehnoloģiju attīstība un inovācijas” īstenošana

15. PV ieviešanas progress vērtējams kā apmierinošs, jo pasākumu ieviešana nenotiek atbilstoši apstiprinātajam DPP laika grafikam. Kavējums ir saistīts ar jaunu iniciatīvu piemērošanu ieviešanas nosacījumos, tai skaitā ar ES pētniecības un inovāciju programmas “Apvārsnis 2020” vērtēšanas pieejas un kritēriju pārņemšanu un projektu atbilstības RIS3 skaidrojumu izstrādi, kā arī to, ka IZM izstrādāja priekšlikumus grozījumiem Publisko iepirkumu likumā, kuri paredz, ka turpmāk nebūs jāpiemēro iepirkuma procedūra pētniecības projektu zinātniskajai ekspertīzei, ja pakalpojuma izmaksas nepārsniedz 134 000 *euro*, un eksperti ir reģistrēti starptautiski atzītā zinātnisko ekspertu datu bāzē.
16. PV zinātnes infrastruktūras projekti būs saistīti ar 2007.-2013.gada plānošanas perioda ieguldījumiem P&A infrastruktūras un zinātnisko institūciju kapacitātes pilnveidē. Pasākuma ieviešanas nosacījumu izstrādes process ir atkarīgs no attiecīgo iepriekšējā plānošanas perioda aktivitāšu ieviešanas rezultātiem.
17. JASPERS eksperti sniegs atbalstu P&A infrastruktūras projektu vērtēšanā un sociālekonomiskās analīzes veikšanā, lai sekmētu kvalitatīvu projektu iesniegumu izstrādi un novērtēšanu.
18. PV ieviešana paredzēta saskaņā ar apstiprinātiem 2016.gada investīciju uzsākšanas, finanšu plūsmas un rezultātu sasniegšanas plāniem.
19. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

2.1.2. Prioritārā virziena “IKT pieejamība, e-pārvalde un pakalpojumi” īstenošana

20. PV ieviešanas progress vērtējams kā apmierinošs, ir vērojama nobīde no apstiprinātā DPP laika grafika, ņemot vērā ieilgušo ieviešanas nosacījumu izstrādes procesu. Līdz 2015.gada beigām ir izstrādāts normatīvais regulējums par SAM īstenošanu, un līdz 2016. gada aprīlim ir plānots izsludināt projektu iesniegumu atlasu gan platjoslu SAM, gan IKT SAM.
21. Nobīdes ieviešanas laika grafikā ir saistītas ar vairākkārtēju ieviešanas mehānisma saskaņošanu, ieviešot vienoto IKT mērķarhitektūru, lai nodrošinātu, ka prioritāri tiek atbalstīti visefektīvākie projekti ar vislielāko pozitīvo ietekmi uz tautsaimniecību, kā arī, lai pastiprinātu IKT jomas projektu ieviešanas pārvaldību uzraudzību un kontroli, tādejādi mazinot iespējamus riskus, mācoties no 2007.-2013.gada plānošanas perioda pieredzes.
22. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

2.1.3. Prioritārā virziena “Mazo un vidējo komersantu konkurētspēja” īstenošana

23. PV ieviešanas progress vērtējams kā apmierinošs. Taču jāvērs uzmanība, ka PV ieviešanas process ir aizkavējies, salīdzinot ar sākotnēji noteiktajiem termiņiem DPP laika grafikā, jo ir notikusi vairākkārtēja ieviešanas mehānismu saskaņošana.
24. PV vairāku pasākumu finansējums ir paredzēts finanšu instrumentu īstenošanai. 2015.gada 30.aprīļa UK sēdē tika apstiprināta tirgus nepilnību analīze finanšu pieejamības jomā, kas ir priekšnosacījums finanšu instrumentu ieviešanai Latvijā, t.sk., nosakot, ka ALTUM ir fondu fonda ieviesējs Latvijā. Saskaņā ar tirgus nepilnību izvērtējumu tiks izstrādāti valsts atbalsta noteikumi par finanšu instrumentu īstenošanu.

⁵ Pamatinformācija par PV īstenošanu ar norādi uz galvenajiem notikumiem, nozīmīgām problēmām un pasākumiem, kas veicami, lai tās atrisinātu (līdz 1750 zīmēm ar atstarpēm par katru PV)

25. Finanšu instrumentu uzsākšanai ir plānota līguma par fondu fondu starp ALTUM un SI slēgšana. 2015.gada 1.martā stājās spēkā Attīstības finanšu institūcijas likums, kas deleģē ALTUM tiesības ieviest finanšu instrumentu pasākumus.
26. Sarežģījumus rada neskaidrs ES regulējums. Praktiski secināms, ka finanšu instrumentu ieviešanas ES līmeņa normatīvais regulējums ir ļoti sarežģīts un neveicina ātru un efektīvu finanšu instrumentu ieviešanu nacionāli. Ņemot vērā līdzšinējo pieredzi un riskus, VI pievērs pastiprinātu uzmanību finanšu instrumentu ieviešanas mehānisma izstrādē.
27. No kopējā PV ES fondu finansējuma 18,8% plānoti ITI projektiem, kas paredz privātā sektora investīcijas ekonomiskās aktivitātes veicināšanai.
28. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

2.1.4. Prioritārā virziena “Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs” īstenošana

29. PV ieviešanas progress ir apmierinošs, bet ir kavējumi, salīdzinot ar DPP laika grafiku.
30. PV ietvaros SAM „Attīstīt ETL uzlādes infrastruktūru Latvijā” uzsākta projektu iesniegumu atlase. Bet lielāko daļu SAM iesniegumu atlasu paredzēts uzsākt 2016.gada otrajā pusgadā. Ņemot vērā minēto, nozīmīgāka maksājumu pieprasījumu iesniegšana EK šajā PV sāksies tikai 2017.gada vasarā, jo PV ir saistīts ar būvniecību, līdz ar to izmaksu apjomus ietekmē būvniecības sezonālitate.
31. No kopējā PV ES fondu finansējuma 14,6% paredzēti lielā projekta īstenošanai (“Rīgas tramvaju infrastruktūras attīstība”). (Detalizētāku informāciju par lielā projekta sagatavošanu, problēmām un riskiem skatīt sadaļā [“Konstatētās būtiskās problēmas lielo projektu īstenošanā un veiktie pasākumi to novēršanai”](#)).
32. No kopējā PV ES fondu finansējuma 6,5% paredzēti ITI, lai sekmētu energoefektivitātes paaugstināšanu un AER izmantošanu pašvaldību ēkās. PV ieviešanā ir konstatēts risks snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai, vienlaikus iekļaujoties pieļaujamo atkāpju robežās (nesasniedzot kritisko robežu izpildei 65%). (Detalizētāku informāciju skatīt sadaļā [“Novērtējums par to, vai progress mērķu izpildē ir pietiekams, lai nodrošinātu to sasniegšanu, attiecīgā gadījumā norādot visas koriģējošās darbības, kas veiktas vai plānotas”](#)).

2.1.5. Prioritārā virziena “Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte” īstenošana

33. PV ieviešanas progress vērtējams kā apmierinošs, taču tas atpaliek no DPP laika grafika, atsevišķos gadījumos pārvirzot plānoto SAM atlasu uzsākšanu par pusgadu, jo kavējas nacionālā normatīvā regulējuma izstrāde.
34. PV jau ir viens pabeigts projekts par 0,1% no PV ES fondu piešķiruma SAM, kas vērsts uz plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu novēršanu pilsētu teritorijās.
35. Projektu iesniegumu atlases plānotas 2016.gada pirmajā pusē SAM, kuri sastāda vairāk nekā trīs ceturtdaļas no kopējā PV ES fondu piešķiruma.
No kopējā PV ES fondu finansējuma 38% paredzēti ITI, lai nodrošinātu teritoriju revitalizāciju, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām.
36. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

2.1.6. Prioritārā virziena “Ilgtspējīga transporta sistēma” īstenošana

37. PV ieviešanas progress vērtējams kā apmierinošs, taču tas atpaliek no DPP laika grafika, jo kavējas nacionālā normatīvā regulējuma izstrāde.
38. Trešdaļā PV SAM ir izstrādāts normatīvais regulējums, ir plānots, ka visos PV SAM līdz 2016.gada beigām tiks uzsākta projektu atlase. PV ietvaros ir SAM ar ļoti augstu projektu

- gatavības pakāpi, piemēram, SAM “Palielināt reģionālo mobilitāti, uzlabojot valsts reģionālo autoceļu kvalitāti”, kas tiek īstenots no valsts budžeta līdzekļiem.
39. Salīdzinot ar citu PV īstenošanu DP, šajā PV ir vērojams labs finanšu progress SAM “Valsts galveno autoceļu segu pārbūve, nestspējas palielināšana” sekmīgas ieviešanas rezultātā. PV apstiprināto projektu, noslēgto līgumu un izmaksātā finansējuma progress ievērojami pārsniedz vidējo DP līmeni. Nākamajā gadā ir plānots vairāk kā 50% izmaksātā finansējuma pieaugums, kas izlīdzināsies turpmākajos PV īstenošanas gados.
 40. Šajā PV ir finansiāli ietilpīgākie SAM, tai skaitā plānots liels projekts (“Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija”), kam paredzēti 29,7% kopējā PV ES fondu finansējuma (Detalizētāku informāciju par lielā projekta sagatavošanu, problēmām un riskiem skatīt sadaļā [“Konstatētās būtiskās problēmas lielo projektu īstenošanā un veiktie pasākumi to novēršanai”](#)).
 41. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

2.1.7. Prioritārā virziena “Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte” īstenošana

42. PV īstenošana vērtējama kā sekmīga, pasākumu ieviešana noris atbilstoši DPP laika grafikam - uzsākta puse no plānotajiem pasākumiem, nodrošinot bezdarbnieku un darba meklētāju sniegto pakalpojumu nepārtrauktību un pieejamību pēc ES fondu 2007.–2013.gada plānošanas perioda noslēguma. Lielāko daļu no neuzsāktajiem pasākumiem plānots uzsākt 2016.gadā.
43. Ņemot vērā, ka PV īstenošanā tika ieviesti ātrāk uzsākamie SAM, kā arī SAM, kuriem tika piešķirts valsts budžeta priekšfinansējums, ir vērojams progress rezultatīvo rādītāju sasniegšanā.
44. SAM “Paaugstināt bezdarbnieku kvalifikāciju un prasmes atbilstoši darba tirgus pieprasījumam” atbalsts sniegts 13 864 bezdarbniekiem. Teritoriālā griezumā apmācību pasākumos iesaistāmo bezdarbnieku skaita vislielāko īpatsvaru veido Latgales reģions, kurā ir visaugstākais bezdarba līmenis valstī, piemēram, 2014.gada decembra beigās 18,5%. Savukārt iesaiste darba tirgū pēc apmācībām augstāka ir Rīgas reģionā, ņemot vērā jauno darbavietu koncentrāciju šajā reģionā un Rīgas pilsētā. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.
45. Detalizētāku informāciju par JNI projektu ieviešanu skatīt ziņojuma sadaļā [“Informācija par JNI īstenošanu”](#).

2.1.8. Prioritārā virziena “Izglītība, prasmes un mūžizglītība” īstenošana

46. PV ieviešanas progress vērtējams kā apmierinošs, taču tas atpaliek no DPP laika grafika, jo kavējas nacionālā normatīvā regulējuma izstrāde. Līdz 2015.gada beigām divos SAM ir uzsākta projektu atlase, bet vienā SAM notika projekta īstenošana. Tiek plānots, ka līdz 2016.gada beigām vairākos SAM tiks uzsākta projektu atlase.
47. No kopējā PV ES fondu finansējuma 2 % paredzēti ITI projektiem.
48. PV ieviešanā ir konstatēts risks snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai, vienlaikus iekļaujoties pieļaujamo atkāpju robežās (nesasniedzot kritisko robežu izpildei 65%). (Detalizētāku informāciju skatīt sadaļā [“Novērtējums par to, vai progress mērķu izpildē ir pietiekams, lai nodrošinātu to sasniegšanu, attiecīgā gadījumā norādot visas koriģējošās darbības, kas veiktas vai plānotas”](#)).

2.1.9. Prioritārā virziena “Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana” īstenošana

49. PV ieviešanas progress vērtējams kā apmierinošs. PV ietvaros lielākā daļa SAM ieviešana noris atbilstoši DPP laika grafikam – pusei PV SAM ir izstrādāts normatīvais regulējums un plānots, ka visos PV SAM līdz 2016.gada beigām tiks uzsākta projektu atlase.
50. Veselības nozares SAM ir uzsākami pēc prioritāro veselības aprūpes jomu tīklu attīstības vadlīniju izstrādes, ko izstrādā Pasaules banka. Tīklu vadlīniju izstrāde sadalīta nodevumos, paredzot pakāpenisku SAM uzsākšanu. Vairāku SAM ieviešanas nosacījumu izstrādi plānots

uzsākt pēc nodevumu (cilvēkresursu un kapitālieguldījumu plānošana un kartēšana) iesniegšanas (plānota 2016.gada maijā), kuru izstrāde kavējas, tādēļ ir konstatējami riski ERAF 2018.gada snieguma ietvara izpildei. Tiek veikti pasākumi, lai procesus paātrinātu un nepieļautu kritisko robežu. Pēc minēta Pasaules bankas pētījuma nodevuma saņemšanas VM vērtēs investīciju prioritātes un iespējamo projektu virzību, t.sk. tiks lemts, vai šajā PV tiks īstenots Paula Stradiņa slimnīcas būves 2.kārtas lielais projekts. Pēc lēmuma pieņemšanas attiecīgi tiks rosinātas izmaiņas EK lielo projektu sarakstā, par ko informācija ir iekļauta ziņojuma sadaļā “[Plānotās izmaiņas lielo projektu sarakstā](#)”.

51. No kopējā PV ES fondu finansējuma 9% paredzēti ITI, lai nodrošinātu pakalpojumus infrastruktūras attīstība deinstitutionalizācijas plānu īstenošanai.
52. PV ieviešanā ir konstatēts risks snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai, vienlaikus iekļaujoties pieļaujamo atkāpju robežās (nesasniedzot kritisko robežu izpildei 65%). (Detalizētāk skatīt sadaļu “[Novērtējums par to, vai progress mērķu izpildē ir pietiekams, lai nodrošinātu to sasniegšanu, attiecīgā gadījumā norādot visas koriģējošās darbības, kas veiktas vai plānotas](#)”).

2.1.10. Prioritārā virziena “ESF atbalsts KP fondu ieviešanai un vadībai” īstenošana

53. PV īstenošana vērtējama kā sekmīga. PV tiek īstenoti divi SAM, projektu īstenošana ir uzsākta 2016. gada 1. janvārī, kas atbilst DPP apstiprinātajam plānam.
54. Izrietoši no saistošā regulējuma un iepriekšējās pieredzes, 2014.–2020.gada plānošanas periodā daudz lielāku uzmanību plānots veltīt izvērtēšanas procesa papildinātībai ar pārējiem KP fondu ieguldījumu īstenošanas cikla posmiem. Tiek sniegts atbalsts 2014.–2020.gada izvērtēšanas plāna ieviešanai. Lai nodrošinātu izmaksu un rezultātu ziņā maksimāli efektīvu un sekmīgu ES fondu ieviešanu, plānots veikt vairākus izvērtēšanas pasākumus, kas skar visu ES fondu ieviešanas sistēmu, PV ieviešanu un ar to saistītās problēmas, stratēģiska rakstura izvērtējumus par nozaru politikām, to savstarpējo mijiedarbību, kā arī analizēt jautājumus, kas aktuāli ES fondu projektu ieviešanas periodā.
55. Lai nodrošinātu ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodā izvīrīto mērķu sasniegšanu, nepieciešams nodrošināt uz konkrētu rezultātu orientētu un izmaksu ziņā maksimāli efektīvu informācijas un publicitātes pasākumu īstenošanu. PV ietvaros tiek sniegts atbalsts informatīvajām kampaņām un publicitātei, interaktīvajiem komunikācijas risinājumiem, komunikācijas kapacitātes stiprināšanai, dalības nodrošināšanai starpvalstu komunikācijas grupās par ES fondu jautājumiem un ES fondu komunikācijas vadības darba grupas funkciju nodrošināšanai. Rezultātā tiks palielināta mērķauditoriju informētība par ES fondu finansējuma iegūšanas iespējām, fondu ieguldījumu un to pozitīvo ietekmi uz Latvijas tautsaimniecību kopumā.
56. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

2.1.11. Prioritārā virziena “ERAF atbalsts KP fondu ieviešanai un vadībai” īstenošana

57. PV īstenošana vērtējama kā sekmīga. SAM ietvaros projektu īstenošanu ir plānots uzsākt 2016. gada 1. janvārī, kas atbilst DPP apstiprinātajam plānam.
58. Tehniskās palīdzības līdzekļus plānots ieguldīt ES fondu vadības un kontroles sistēmas funkciju pilnveidošanā, tai skaitā novīrīt līdzekļus uzraudzības un pēcuzraudzības, kā arī vadības kontroles sistēmas atbalsta funkciju īstenošanā, ieskaitot atbalstu sadarbības partneriem kapacitātes stiprināšanai partnerības principa ietvaros (UK sastāvā esošie partneri), sniedzot atbalstu apmācībām ar mērķi pilnveidot partneru zināšanas ES fondu ieviešanā, uzraudzībā un korupcijas un krāpšanas risku identificēšanā un novēršanā. Balstoties uz partneru kapacitātes paaugstināšanu, caur kuriem atbalsts, zināšanas un sadarbība tiks nodotas partneru organizācijām, īpaši tiks stiprināta un būtiski celta partneru loma un kapacitāte krāpšanas apkarošanas un pretkorupcijas jomā ES fondu ieviešanā.

59. Rezultātā tiks pilnveidota ES fondu administrēšanas sistēma, t.sk. nodrošinot ātrāku maksājumu aprites ātrumu, un mazināti administratīvie šķēršļi finansējuma saņēmējiem un ES fondu administrēšanā iesaistītajiem darbiniekiem, īstenojot vienas pieturas aģentūras modeli. Kā arī nodrošināta ES fondu administrēšanā iesaistīto institūciju kapacitātes celšana, lai īstenotu ES fondu plānošanu, ieviešanu, kontroli, uzraudzību un pēcuzraudzību.
60. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

2.1.12. Prioritārā virziena “KF atbalsts KP fondu ieviešanai un vadībai” īstenošana

61. PV īstenošana vērtējama kā sekmīga. SAM ietvaros projektu īstenošanu ir plānots uzsākt 2016. gada 1. janvārī, kas atbilst DPP apstiprinātajam plānam.
62. Finansējumu plānots ieguldīt ES fondu attiecīgo vadības un kontroles sistēmas funkciju pilnveidošanā, tai skaitā novirzīt līdzekļus uzraudzības un pēcuzraudzības, kā arī vadības kontroles sistēmas atbalsta funkciju īstenošanā, ieskaitot atbalstu sadarbības partneriem kapacitātes celšanai uzraudzības funkcijas veikšanai UK ietvaros, kas veicinās efektīvāku ES fondu izlietojumu.
63. SAM ietvaros tiks sniegts atbalsts HP “Vienlīdzīgas iespējas” koordinēšanai un ES fondu administrēšanā, ieviešanā, uzraudzībā un kontrolē iesaistītā personāla, UK dalībnieku un finansējuma saņēmēju izglītošanai.
64. Lai efektīvizētu revīziju un auditu darbību, darbinieki tiks apmācīti, motivēti, kā arī to rīcībā tiks nodots pienācīgs aprīkojums un IKT rīki.
65. Efektīvākai ES fondu pārvaldībai, kā arī, lai mazinātu administratīvo slogu ES fondu finansējuma saņēmējiem, būtiski tiks uzlabota ES fondu vadības informācijas sistēma un izveidota elektroniskās datu apmaiņas platforma (e-Kohēzija) informācijas apmaiņai starp ES fondu administrējošo iestādi un ES fondu finansējuma saņēmējiem.
66. Rezultātā tiks izveidota efektīva ES fondu administrēšanas sistēma, t.sk. uzlabojot maksājumu pieprasījumu apstrādes ātrumu un mazināti administratīvie šķēršļi finansējuma saņēmējiem, izveidojot vienas pieturas aģentūras modeli, kā arī nodrošināta ES fondu administrēšanā iesaistīto institūciju kapacitātes celšana, lai īstenotu ES fondu plānošanu, ieviešanu, t.sk. HP, kontroli, uzraudzību, revīziju un pēcuzraudzību.
67. PV ieviešanā nav konstatēti ievērojami riski snieguma ietvara 2018.gada rādītāju sasniegšanai.

3. Novērtējumu kopsavilkumi⁶

68. Šajā sadaļā sniegta informācija par izvērtējumiem, kuri ir **noslēgti pārskata periodā**, un šajos izvērtējumos konstatēto ieteikumu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā, kā arī par plānotajiem izvērtējumiem 2016.gadā.
69. 2015.gadā VI izveidojusi ES fondu KIDG, kura veic ES fondu izvērtēšanas veikšanas uzraudzību ar mērķi nodrošināt kvalitatīvu ES fondu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtēšanu, lai nodrošinātu pierādījumu bāzi uzlabojumiem DP īstenošanas kvalitātē un kuras darbā iesaistīti publiskās pārvaldes, biedrību un nodibinājumu pārstāvji.
70. 2015.gadā apstiprināts ES fondu izvērtēšanas plāns 2014.–2020.gadam⁷ (turpmāk – Izvērtēšanas plāns) un Ikgadējais izvērtēšanas plāns 2015.gadam⁸. Izvērtēšanas plānā iekļauti izvērtējumi gan par 2007.–2013.gada plānošanas periodu, gan paplašinātie sākotnējie novērtējumi⁹ 2014.–2020.gada plānošanas perioda SAM (gadījumos, kur attiecināms), gan

⁶ Tādu programmas novērtējumu secinājumu kopsavilkums, kas kļuvuši pieejami iepriekšējā finanšu gadā, ar norādi uz izmantoto novērtējuma ziņojumu nosaukumu un pārskata periodu, līdz 10 500 rakstu zīmēm ar atstarpēm.

⁷ <http://www.esfondi.lv/izvertesanas-plans>

⁸ <http://www.esfondi.lv/izvertesanas-plans>

⁹ Paplašinātais sākotnējais novērtējums ietver SAM ieviešanas risinājuma aprakstu un tā novērtējumu, potenciālās ietekmes novērtējumu, definē nepieciešamos datus un to uzkrāšanas līmeni intervences ietekmes noteikšanai, padziļināti

indikatīvi norādīti izvērtējumi 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu lietderības, efektivitātes un ietekmes novērtēšanai.

71. Pārskata periodā ir īstenoti pieci izvērtējumi.

- **2014.gada janvārī** pabeigts SIA Ernst & Young Baltic izvērtējums „**Datu pieejamība ES Kohēzijas politikas 2014.–2020. gada plānošanas perioda Darbības programmas ietekmes izvērtēšanai Latvijā**”¹⁰ (pasūtītājs FM). Pētījuma rezultātā sagatavotas vadlīnijas¹¹ par ietekmes izvērtējumu metožu pielietošanu 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu prioritārajiem virzieniem. Balstoties uz izstrādātajām vadlīnijām, VI 2015.gadā izstrādāja ieteikumus izvērtēšanas procesa organizēšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā.
- **2014.gada februārī** pabeigts darbs pie SIA KPMG Baltics “**ES Kohēzijas politikas fondu darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” sākotnējais (ex-ante) izvērtējums**”¹² gala ziņojuma (pasūtītājs FM). Izvērtējumā analizēta DP stratēģija, plānoto ieguldījumu atbilstība „Eiropa 2020” stratēģijai, kā arī rādītāju, uzraudzības un izvērtēšanas sistēma un finanšu piešķiruma atbilstība. Veikts stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums. Balstoties uz izvērtējumā izteiktajiem ieteikumiem, veikti stratēģiski un tehniski uzlabojumi DP.
- **2015.gada februārī** noslēdzās SIA Corporate Consulting pētījums (pasūtītājs FM) “**Izvērtējuma veikšana un metodikas par vienkāršoto izmaksu (vienotās likmes (flat-rate), standarta likmes vienības izmaksas (standard scales of unit cost), vienreizējie maksājumi (lump sum)) noteikšanu un piemērošanu ES fondu 2014.–2020.gada plānošanas periodam izstrādāšana**”¹³, kurā konstatēts, ka, lai samazinātu finansējuma saņēmēja administratīvo resursu patēriņu un ES fondus kontrolējošo iestāžu resursu patēriņu, jaunajā plānošanas periodā nepieciešams radīt apstākļus (normatīvo regulējumu) daudz plašākai vienkāršoto izmaksu metožu piemērošanai. Analizētas iespējas paplašināt vienkāršoto izmaksu metožu piemērošanas jomas, iespējas izmantot vienkāršotās izmaksas ne tikai ESF projektos, bet arī ERAF un KF projektos, kā arī izstrādāt metodikas, kuras pēc iespējas precīzi atbilstu finansējuma saņēmēju reālajām vajadzībām. Lai gan faktisko izmaksu atlīdzināšanas metodes izmantošana prasa mazāk resursu nekā individuālas metodikas izstrāde, taču, izstrādājot metodikas centralizēti, tiek būtiski ietaupīti cilvēkresursi un finanšu resursi. Balstoties uz izvērtējuma secinājumiem, **VI izstrādāja un 2015.gada 27.martā apstiprināja trīs vienkāršoto izmaksu piemērošanas metodikas**: 4.2. „Metodika par vienreizējā maksājuma piemērošanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā”, 4.3. „Metodika par netiešo izmaksu vienotās likmes piemērošanu projekta izmaksu atzīšanā 2014.–2020.gada plānošanas periodā”, 4.4. „Metodika par vienības izmaksas standarta likmes piemērošanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā”.
- **2015.gada martā** noslēdzās darbs pie **FM sadarbībā ar EK Ietekmes novērtēšanas pētniecības centru (Centre for Research on Impact Evaluation)** veiktā **izvērtējuma par 2007.–2013.gada** plānošanas perioda darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.3.1.1.1.apakšaktivitātes “**Atbalsts nodarbināto apmācībām komersantu konkurētspējas veicināšanai – atbalsts partnerībās organizētām apmācībām**”¹⁴ ieviešanu un sasniegtajiem rezultātiem. Analizēta apakšaktivitātes intervences loģika, sasniedzamo rādītāju līmenis un nepieciešamība atkārtoti veikt līdzīga veida intervenci. Padziļināti veikta

izvērtē vajadzības nacionālajā, reģionālā un/vai pašvaldību līmenī, vienlaikus novērtējot līdzīgu intervenču ietekmi iepriekšējā 2007.-2013. gada plānošanas periodā.

¹⁰ http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/apraksti/Petijuma_izvertesanas_zinojums_31012014.pdf

¹¹ http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/apraksti/Izvertesanas_vadlinijas_31012014_final.pdf

¹²

[http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/apraksti/exAnte_izvertejums_LV_KPMG_07_03_2014_\(3\).pdf](http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/apraksti/exAnte_izvertejums_LV_KPMG_07_03_2014_(3).pdf)

¹³ http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/Izvertesanas_zinojums_Vienkarsotas_izmaksas.pdf

¹⁴ http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/13111_izvertejuma_gala_zinojums.pdf

intervences ietekmes noteikšana (izmantojot kontradiktīvās analīzes metodes) uz komersantu saimnieciskās darbības rādītājiem, analizējot vairāk nekā 10 000 komersantu saimnieciskās darbības rādītāju datus. Secinājumi un ieteikumi izmantoti, pilnveidojot 2014.–2020.gada plānošanas perioda ES fondu investīciju ieviešanas mehānismu līdzīga veida atbalstam EM pārziņā esošajā 1.2.2. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt inovāciju ieviešanu komersantos” 1.2.2.1.pasākumā “Atbalsts nodarbināto apmācībām”, nosakot zemāku atbalsta likmi lielajiem komersantiem, ierobežojot apmācību jomas – par atbalstāmām nosakot tikai tās, kas veicina inovāciju attīstību un ieviešanu uzņēmumu darbībā, kā arī mazinot administratīvo slogu projektu īstenotājiem. Balstoties uz izvērtējuma rezultātiem, 2014.–2020.gada plānošanas periodā būtiski uzlabota projektos ES fondu atbalstu saņēmušo dalībnieku uzskaitē, t.sk. projektu līmenī. Lai novērstu papildus administratīvā sloga radīšanu finansējuma saņēmējam saistībā ar projekta atskaišu iesniegšanu, veikti pasākumi, lai vēsturiskā informācija finansējuma saņēmējam par dalībniekiem nav jāiesniedz atkārtoti.

- **2015.gada oktobrī** pieņemts SIA SAFEGE Baltija izvērtējuma gala ziņojums (pasūtītājs Valsts Kanceleja) par ”Darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” un tās papildinājuma ietvaros īstenoto pasākumu 1.5.1.„**Labāka regulējuma politika**” un 1.5.2.„**Cilvēkresursu kapacitātes stiprināšana**” ieviešanas ietekmes **izvērtējums 2007.-2013.gada** plānošanas periodā”¹⁵, kura mērķis bija izvērtēt izvirzīto pasākumu mērķu un rezultātu sasniegšanas pakāpi, to ietekmi un efektivitāti uz atbalstāmajām jomām, ieguldīto līdzekļu pamatotību un lietderību, kā arī ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi, publisko pārvaldi un sabiedrības līdzdalības veicināšanu dažādu politiku īstenošanā. Izvērtējuma autori secinājuši, ka sākotnēji izvirzīto mērķu un plānoto rezultātu un rādītāju sasniegšanas pakāpe (rezultatīvitate) kopumā vērtējama kā augsta. Aktivitāšu mērķu sasniegšanas līmenis ir apmierinošs. Faktori, kuri būtiski sekmējuši mērķu un rezultātu sasniegšanu, ir ekonomiskās krīzes ietekme (radīja pieprasījumu no valsts pārvaldes un pašvaldību puses pēc aktivitāšu ietvaros sniegtajām apmācībām), aktivitāšu mērķa grupas un partneru ieinteresētība projektu rezultātos un līdzdalība to īstenošanā, iestāžu vadības atbalsts, personāla motivācija un profesionalitāte, pieredze projektu īstenošanā un sadarbība starp partneriem. Izvērtējuma rezultātā izvirzīta virkne ieteikumu, piemēram, nodrošināt sistemātisku pieeju valsts pārvaldes darbinieku apmācību plānošanā, organizēšanā un izvērtēšanā, kā arī risināt ar darbinieku mainību saistītās problēmas, tostarp iesaistoties pieredzes apmaiņas projektos, un izmantot sadarbību ar citu valstu līdzīgas kompetences iestādēm, lai veiktu sava darba efektivitātes novērtējumu.
72. **2016.gadā plānots** uzsākt četrus noslēguma (*ex-post*) **izvērtējumus par ES fondu ieguldījumiem 2007.–2013.gada** plānošanas periodā: “ES fondu ieguldījumu izvērtēšana **zinātnes, pētniecības un inovāciju** pasākumu atbalstam 2007.–2013.gada plānošanas periodā un šo ieguldījumu ietekmes noteikšana”, “ES fondu ieguldījumu izvērtēšana **uzņēmējdarbības** atbalstam 2007.–2013.gada plānošanas periodā un šo ieguldījumu ietekmes noteikšana”, “ES fondu ieguldījumu izvērtēšana **satiksmes pasākumu** atbalstam 2007.–2013.gada plānošanas periodā un šo ieguldījumu ietekmes noteikšana”, kā arī “2007.–2013.gada plānošanas perioda ES fondu ieguldījumu **pilsētvidē** ietekmes uz teritoriju attīstību izvērtējums”.
73. Informācija par izvērtējumu ieteikumiem un to ieviešanu iekļauta VI uzturētajā Izvērtējumu ieteikumu ieviešanas plānā, par ko tiek informēta arī UK. **Izvērtējumu ieteikumu ieviešanas plāns regulāri tiek aktualizēts KIDG**, lemjot par lietderīgo izvērtējumu ieteikumu iekļaušanu, nosakot atbildīgo institūciju un turpmāko rīcību ieteikumu ieviešanā. 2015.gada 11.novembrī KIDG sanāksmē izskatīti 103 izvērtējumu ieteikumi, par lietderīgiem ES fondu sistēmai atzīti 90 ieteikumi, no kuriem par ieviestiem atzīti 59 ieteikumi, savukārt, 31 ieteikuma ieviešanas

¹⁵ http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/gala-zin_pec-saskanosanas-sanaksmes_081015.pdf

progress tiks vērtēts KIDG sanāksmē 2016.gada otrajā pusē. Vairāk kā puse no ieteikumiem atzīti par stratēģiskiem.

74. Būtiskākie 2014. un 2015.gadā ieviestie stratēģiskie ieteikumi saistīti ar uzlabojumiem ES fondu vadības un kontroles sistēmā, izstrādājot normas apstrīdēšanas sistēmas pilnveidošanai, vienkāršoto izmaksu piemērošanai, uzlabojot ar ES fondu līdzfinansējumu realizējamo projektu atlases kritēriju izstrādi un apstiprināšanas kārtību, kā arī stiprinot UK lomu ar ES fondiem saistīto lēmumu pieņemšanā.

4. Informācija par Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas īstenošanu¹⁶

75. Jauniešu bezdarba mazināšanai ar 2014. gada 1. janvāri tiek īstenota JNI iniciatīvas “Jauniešu garantija” ietvaros, kuras mērķis ir veicināt nodarbinātībā, izglītībā un apmācībās neiesaistītu jauniešu vecumā no 15 līdz 29 gadiem iesaisti darba tirgū vai izglītības sistēmā. Kopējais finansējums projektu īstenošanai ar JNI atbalstu 2014.-2018. gadā ir 63,1 milj. *euro*, t.sk. JNI – 29,0 milj. *euro*, ESF – 29,0 milj. *euro*, valsts budžeta daļa – 4,0 milj. *euro* un privātais līdzfinansējums – 1,1 milj. *euro* (papildus ESF un valsts budžeta līdzfinansējuma piešķirums 7,0 milj. *euro* apmērā, t.sk., ņemot vērā virzītos grozījumus DP). Latvijā ar JNI finansējumu tiek ieviesti divi projekti:
76. **NVA projekts “Jauniešu garantijas”**, kur ciešā sadarbībā ar karjeras konsultantu un citiem NVA speciālistiem jauniešiem var noskaidrot savas stiprās puses, saņemt informāciju par Latvijā pieejamām darbvietām, iegūt jaunas prasmes un pirmo darba pieredzi, iesaistīties apmācībās, kā arī saņemt atbalstu uzņēmējdarbībai. Kopumā jauniešiem ir pieejami 10 pasākumi.
77. **VIAA projekts “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros”**: sadarbībā ar 35 profesionālās izglītības iestādēm un koledžām īsteno profesionālās izglītības programmas, kurās jaunieši gada vai pusotra gada laikā var iegūt profesionālo izglītību kādā no 72 profesijām. Uzņemšana programmās notiek divas reizes gadā.
78. Uz pārskata perioda beigām Jauniešu garantijas programmas ietvaros kvalitatīvais atbalsts sniegts 10 967 jauniešiem (6 452 reģistrētajiem bezdarbniekiem; 4 204 nenodarbinātajiem jauniešiem un 311 ieslodzījuma vietās esošajiem jauniešiem) jeb 4% no jauniešiem Latvijā, kas ir neaktīvi (t.sk. studenti, skolēni) vai nemācās un nestrādā. Tai pat laikā dalībnieku skaits veido 38% no plānotā Jauniešu garantijas programmā iesaistāmo skaita (28 700). Dalībnieku skaitā ir 57% sievietes un 43% vīrieši. Lielākais jauniešu skaits tika iesaistīts apmācību pasākumos – 8 341 jaunieši jeb 76% no kopējā dalībnieku skaita kvalitatīvajos atbalsta pasākumos.
79. Papildu darba meklēšanas atbalsta pasākumos piedalījušies kopumā 63 006 jaunieši, t.sk. konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos – 17 379, sniegtas 73 684 karjeras konsultācijas (ieskaitīts individuālo un grupu karjeras konsultāciju skaits).
80. 2015.gadā 10 ieslodzījuma vietās kopā 550 ieslodzītajiem jauniešiem tika sniegtas individuālās diagnosticējošās un karjeras konsultācijas, noteiktas piemērotākās profesijas un izglītības programmas. Šo izglītības programmu apgūvē iesaistījās 311 ieslodzītie jaunieši, tostarp 267 jaunieši izglītības programmas sekmīgi pabeidza un saņēma apliecības par profesionālās pilnveides izglītības programmas apguvi.
81. **Īstenojot JNI pasākumus ir konstatēti iespējami riski atsevišķu DP noteikto rādītāju izpildei.** Risku iemesli:
- situācija jauniešiem darba tirgū strauji uzlabojas un strauji samazinās jauno reģistrēto bezdarbnieku un NEET jauniešu skaits;
 - pieaug reģistrēto jauniešu bezdarbnieku ar profesionālo un augstāko izglītību īpatsvars programmas dalībnieku vidū, līdz ar to mazāks jauniešu skaits tiek iesaistīts profesionālās izglītības programmās;

¹⁶ Informācijai par JNI īstenošanu, līdz 10 500 rakstu zīmēm ar atstarpēm

- uzlabojoties darba tirgus situācijai un pieaugot jaunu darbvieta skaitam, ir pieaudzis to jauniešu bezdarbnieku skaits, kuri iekārtojās darbā patstāvīgi, neizmantojot Jauniešu garantijas programmas atbalsta pasākumus pilnā apmērā: 2012.gadā to jauniešu īpatsvars bija 57%, savukārt 2014.gadā - 63% un 2015.gadā jau 69%. Mazinās kopējais pieprasījums pēc profesionālās kvalifikācijas ieguves, kā rezultātā iezīmējas risks rādītāju sniegunā.
82. Lai novērstu iespējamus riskus un sasniegtu VIAA pasākuma projektā noteikto rezultatīvo rādītāju – 6 500 personas, kuras ieguvušas otrā vai trešā līmeņa profesionālo kvalifikāciju, projekta ietvaros 2015.gadā veikti vairāki mērķa grupas iesaistes pasākumi uzņemšanas intensificēšanai 1 un 1,5-gadīgo profesionālās izglītības programmu apguvei, kas balstīti uz līdzšinējo projekta aktivitāšu un rezultātu analīzi:
- izstrādāta kopīga komunikācijas un vizuālās identitātes stratēģija, kuras ietvaros ir iespējams veidot veiksmīgāku un atpazīstamāku projekta aktivitāšu īstenošanas publicitāti;
 - lai motivētu jauniešus izmantot projekta Jauniešu garantija priekšrocības, VIAA no 2015.gada 13. augusta līdz 9. septembrim visā Latvijā īstenoja sociāli izglītojošu kampaņu “Atmet BEZdarbību!”;
 - profesionālās izglītības programmu popularizēšanai un izglītības pievilcības veicināšanai plānots profesionālās izglītības iestādēs organizēt pasākumus projekta mērķa grupai.
83. Papildus LM izskata iespējas pārplānot DP noteiktos rezultatīvos rādītājus projektu ietvaros, vērtējot jauniešu vēlmes, vajadzības un koncentrējoties uz pasākumiem, kuros ir iespējams iesaistīt vairāk jauniešu. Piemēram, rādītājā „Kvalifikāciju ieguvušie dalībnieki tūlīt pēc dalības apmācībās” ieskaita tos jauniešus, kas pabeiguši dalību profesionālajās izglītības programmās, tomēr daļai jauniešu, lai sekmīgi integrētos darba tirgū, ir nepieciešams apgūt tikai neformālās izglītības programmas. Pieprasījumu neformālās izglītības programmās ietekmē jauniešu bezdarbnieku ar iegūtu profesiju skaits, kuriem nepieciešamas papildus prasmes, tādējādi paaugstinot savu konkurētspēju darba tirgū, par ko liecina darbā iekārtošanās dati sešu mēnešu periodā pēc dalības neformālajā izglītībā. Proti, 2012.gadā pēc dalības neformālās izglītības programmās darbā iekārtojās 30% jauniešu, savukārt 2014.gada darbā iekārtošanās rādītājs palielinājās līdz 42%. Pašreiz LM veic pārrunas ar IZM, lai pieņemtu lēmumu par atsevišķo neformālās izglītības programmu iekļaušanu to programmu sarakstā, kuru ietvaros tiek iegūta profesionālā kvalifikācija (transportlīdzekļu un traktortehnikas vadītāju apmācības, pēc kuru pabeigšanas jaunieši kārto kvalifikācijas iegūšanas eksāmenu).
84. LM kā atbildīgā iestāde sadarbībā ar CFLA kā sadarbības iestādi tupinās izvērtēt iespējas un risinājumus rādītāju pilnīgai apguvei.
85. Pārskata periodā tika konstatēts, ka VIAA projektā, plānojot rezultatīvo rādītāju izpildi attiecībā uz jauniešu iesaisti projektā, ir ietvērusi arī nodarbinātos jauniešus, kas nav atbalstāmi no JNI finansējuma. Atbilstoši 2015.gada septembrī ar EK panāktai vienošanai, LM rosināja grozījumus DP, kas EK tiks iesniegti indikatīvi 2016.gada 2.pusgadā.
86. Uz ziņojuma sagatavošanas brīdi ir apstiprināti divi maksājuma pieprasījumi par kopējo finansējumu 5,8 milj *euro* apmērā, tādējādi nodrošinot Eiropas Parlamenta un Padomes 2015.gada 20.maija Regulas Nr.2015/779, ar ko groza Regulu Nr.1304/2013 attiecībā uz Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas atbalstītajām programmām izmaksāto papildu sākotnējo priekšfinansējuma summu, prasību izpildi līdz 2016.gada 23.maijam iesniegt EK starpposma maksājumu pieteikumu par kopējo finansējumu vismaz 4,6 milj. *euro*. Starpposma maksājuma pieteikums EK tiks iesniegts indikatīvi 2016.gada aprīļa beigās.
87. Kopumā JNI īstenošana vērtējama apmierinoši. Īstenošanas laikā konstatēti atsevišķu DP rādītāju nesasniegšanas riski, kas ir saistīts ar situācijas jauniešiem darba tirgū strauju uzlabošanu. Šo risku novēršanai tiek meklēti risinājumi.

88. 2014.gada beigās, piesaistot OECD ekspertus, LM uzsāka pētījumu par NEET jauniešu profilu un aktivizācijas iespējām („Investējot jauniešos: Latvija”¹⁷), kura rezultāti publiskoti 2015.gada augustā, 2015.gada decembrī pētījums tika nosūtīts EK, lai izpildītu Eiropas Padomes un Parlamenta regulas Nr.1304/2013 19.panta nosacījumu, kas paredz katrai dalībvalstij veikt pirmo JNI ieguldījumu izvērtējumu līdz 2015.gada beigām.

Secinājumos norādīts, ka:

- salīdzinājumā ar OECD valstīm Latvijā ievērojami mazāks NEET grupas jauniešu skaits saņem bezdarbnieka pabalstu un neaktīvie NEET grupas jaunieši saņem vairāk pabalstu nekā bez darba esošie NEET jaunieši, īpaši, attiecībā uz invaliditātes un ģimenes pabalstiem;
- jauniešu nabadzības līmenis ir samazinājies, sasniedzot pirmskrīzes līmeni, ir nedaudz mazāks par OECD valstu vidējo (2014.gads), vienlaikus samazinājies to 20-29 gadu vecu jauniešu skaits, kuri priekšlaicīgi pārtraukuši izglītības iegūšanu, tomēr tas saglabājas salīdzinoši augsts jaunu vīriešu vidū un saistībā ar profesionālo izglītību;
- arodizglītības pamatā ir apmācība skolā, un Latvijā nav izveidota pienācīga mācekļības darba vidē balstītas apmācību sistēmas ietvars, vienlaikus pozitīvi vērtējamās uzsāktās iniciatīvas;
- ir uzlabojusies karjeras konsultēšanas un apmācību sistēma, ir nostiprināts atbalsts reģionālajai mobilitātei un vairāku programmu ietvaros jauniešiem, kuriem nebija tiesību saņemt bezdarbnieka pabalstu, nodrošināta iespēja saņemt stipendiju;
- pateicoties Jauniešu garantijas programmai, palielināta aktīvās darba tirgus politikas pasākumu, īpaši apmācību pasākumu pieejamība un intensificēts atbalsts jauniešiem karjeras jautājumos.

89. Pētījumā, kurā apskatīts pārsvarā programmas īstenošanas 1.gads (2014.g.), nebija iespējams analizēt īstenoto pasākumu ilgtermiņa rezultātus (t.sk., vai kopējie rādītāji programmā tiks sasniegti, vai JNI īstenošana veicina NEET grupas jauniešu sociāli - ekonomiskās situācijas uzlabošanu), jo gandrīz visi jaunieši, kas uzsākuši dalību šajā gadā, nav paspējuši to pabeigt un atgriezties darba tirgū.

90. **Kā galvenie priekšlikumi** turpmākajām izmaiņām Jauniešu garantijas programmas un ar to saistīto politisko iniciatīvu īstenošanā ir uzsvērti: nepieciešamība uzlabot informācijas apmaiņu skolu un pašvaldību starpā par riskam pakļautajiem jauniešiem priekšlaicīgi skolu pametušo jauniešu skaita samazināšanai; saiknes uzlabošana starp pabalstu saņemšanu un jauniešu līdzdalību programmās; kvalitatīvas darba vidē balstītas apmācību sistēmas izveide; karjeras konsultāciju pieejamības uzlabošana; interešu izglītības sistēmas sasaiste ar citiem sociāliem, veselības un nodarbinātības pakalpojumiem; NVA un pašvaldību sociālo dienestu kapacitātes celšana (īpaši konsultantiem, kas strādā ar sociālās atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem), darba pieredzes iegūšanas atbalsta pasākumu paplašināšana NEET grupas jauniešiem.

91. Šie jautājumi tiks analizēti 2. izvērtējumā, ko plānots pabeigt līdz 2018.gada 31.decembrim atbilstoši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda izvērtēšanas plānā noteiktajam uzdevumam, 2017.gada sākumā iesniedzot izskatīšanai KIDG tehnisko specifikāciju.

92. Papildu informāciju par JNI īstenošanu skatīt:

- MK 2013.gada 17.decembra informatīvais ziņojums “Par jauniešu garantijas īstenošanu Latvijā 2014.-2018.gadā”:
<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40309091&mode=mk&date=2013-12-17;>

¹⁷ <http://www.oecd.org/countries/latvia/investing-in-youth-latvia-9789264240407-en.htm>

- MK 2013.gada 17.decembra informatīvais ziņojums “Par Eiropas Savienības fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1. un 2.kārtas īstenošanu”: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40309181&mode=mk&date=2013-12-17>;
- MK 2014.gada 20.maija informatīvais ziņojums “Informatīvais ziņojums “Par nepieciešamajām izmaiņām Eiropas Savienības fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros” 1.un 2.kārtas īstenošanas nosacījumos un Jauniešu garantijas īstenošanā Latvijā 2014.-2018.gadā””: <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40322670&mode=mk&date=2014-05-20>;
- Ziņojums EK par JNI un Jauniešu garantijas īstenošanu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” ietvaros 2014. - 2020. gada plānošanas periodā: https://komitejas.esfondi.lv/_layouts/15/start.aspx#/Jaunatnes%20nodarbinatibas%20iniciatva/Forms/AllItems.aspx;
- MK 2015.gada 13.oktobra “Informatīvais ziņojums “Par Jauniešu garantijas īstenošanas progresu 2014.gadā” (<http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40364986&mode=mk&date=2015-10-13>);
- 2015.gada 28.aprīļa MK noteikumi Nr. 207 “DP “Izaugsme un nodarbinātība” 7.2.1.specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību un izglītības iegūvi Jauniešu garantijas ietvaros” pasākumu “Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai” un “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros” īstenošanas noteikumi” (<http://likumi.lv/ta/id/274081-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-7-2-1-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-nodarbinatiba-izglitiba-vai>).

5. Jautājumi, kas ietekmē darbības programmas darbības rezultātus, un veiktie pasākumi

5.1. Jautājumi, kas ietekmē darbības programmas darbības rezultātus, un veiktie pasākumi¹⁸

93. DP darbības rezultātus galvenokārt ietekmē kavējumi SAM ieviešanā, kas var radīt risku snieguma ietvara izpildei 2018.gadā un N+3 nosacījumu izpildei. Atbilstoši nacionāli apstiprinātajam DPP SAM ieviešanas laika grafikam tiek kavēta vairāku SAM uzsākšanas priekšnosacījumu izpilde, kā arī ieviešanas nosacījumu izstrāde atsevišķu AI pārziņā esošajiem SAM, lai varētu uzsākt projektu iesniegumu atlases. Kavējumi ieviešanas nosacījumu izstrādē ir saistīti ar ilgstošo ieviešanas nosacījumu saskaņošanas procedūru ar iesaistītajām pusēm, it sevišķi sociālajiem partneriem, kā arī citos gadījumos – saistībā ar nepieciešamību atsevišķus jautājumus (piemēram, valsts atbalsta nosacījumus) saskaņot ar EK.
94. Lai nodrošinātu ātrāku ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda investīciju iepilnīšanu tautsaimniecībā, lēmumu pieņemšanas procesu un SAM ieviešanai nepieciešamās dokumentācijas saskaņošanu, pārskata periodā VI veica virkni pasākumu, piemēram, tika plaši izmantoti ES fondu UK un tās AK forumi.
95. Pārskata periodā VI ir veikusi vairākus pasākumus 2014.-2020.gada plānošanas perioda metodoloģiskā atbalsta sniegšanai ES fondu ieviešanā iesaistītajām pusēm: tika izstrādātas vadlīnijas un metodiskie norādījumi saistībā ar ES fondu ieviešanu saistītajiem jautājumiem.

¹⁸ līdz 7000 rakstu zīmēm ar atstarpēm.

96. Lai informētu sabiedrību par visiem ar ES fondiem saistītajiem jautājumiem attiecībā uz ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā plānoto atbalstu uzņēmējiem, 2015.gada rudenī EM organizēja forumu ciklu "Atbalsts uzņēmējiem", viesojoties 9 Latvijas pilsētās. Forumos piedalījās vismaz 950 dalībnieki. Pasākumos informāciju esošajiem un topošajiem uzņēmējiem sniedza tādas institūcijas kā EM, VARAM, CFLA, ALTUM, LIAA, NVA, Lauku atbalsta dienests u.c., tādējādi pievēršot potenciālo finansējumu saņēmēju uzmanību 2014.-2020.gada plānošanas perioda ES fondu uzņēmējdarbības atbalsta programmām.
97. Pārskata periodā ir apzināta nepieciešamība veikt grozījumus DP, lai izpildītu plānošanas dokumentos noteiktos investīciju uzsākšanas nosacījumus, veiktu precizējumus sasniedzamajos rādītājos, kuru nepieciešamība izkristalizējusies, ministrijām sagatavojot precīzākus investīciju plānus un nosacījumus, lai iekļautu papildu atbalstāmās aktivitātes vai mērķa grupas, kā arī veiktu finansējuma korekcijas starp IZM un LM SAM un novērstu neatbilstoši veiktu izdevumu draudus JNI ietvaros veiktajos pasākumos. DP grozījumi tiks iesniegti EK indikatīvi 2016.gada 2.ceturksnī.
98. Ņemot vērā, ka līdz pārskata perioda beigām 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM un pasākumu īstenošana tika uzsākta, detalizēto analīzi par jautājumiem, kas ietekmē DP rezultātus un projektu īstenošanu, VI varēs sniegt nākamajos pārskata periodos, kad vairāki 2014.-2020.gada plānošanas perioda projekti būs īstenošanas procesā.

5.2. Novērtējums par to, vai progress mērķu izpildē ir pietiekams, lai nodrošinātu to sasniegšanu, attiecīgā gadījumā norādot visas koriģējošās darbības, kas veiktas vai plānotas¹⁹

99. Pārskata periodā kopumā esošais progress mērķu sasniegšanai ir bijis pietiekams, lai koriģējošu darbību veikšana nebūtu nepieciešama, neskatoties uz novirzēm no sākotnējā SAM ieviešanas laika grafika.
100. Nozīmīgs DP mērķu sasniegšanas progress ir prognozēts 2017.gadā.
101. Atsaucoties uz Regulas Nr. 215/2014²⁰ 5.panta 3.punktu, 2014.-2020.gada plānošanas periodā līdzīgi kā 2007.-2013.gada plānošanas periodā sasniegtās ESF iznākuma rādītāju vērtības tiek noteiktas arī daļēji pabeigtajās darbībās.
102. Analizējot finanšu rādītāju prognozētās vērtības 2018.gadā, ir secināms, ka 2018.gada plānotās vērtības pilnā apmērā var netikt sasniegtas trijos PV (t.i., netiks deklarēti maksājumi pilnā apmērā pēc šī brīža prognozēm uz 2018.gadu), vienlaikus kopumā iekļaujoties pieļaujamo atkāpju robežās, nesasniedzot kritisko robežu izpildei 65%:
- PV "Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs" (KF: 30,7 milj. *euro* jeb 97% no 2018.gada vērtības);
 - PV "Izglītība, prasmes un mūžizglītība" (ERAF: 100,1 milj. *euro* jeb 81% no 2018.gada vērtības);
 - PV "Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana" (ERAF: 45,4 milj. *euro* jeb 84% no 2018.gada vērtības).
103. Nākamajos pārskata periodos VI rūpīgi sekos līdzīgi turpmākām novirzēm SAM grafikā, kā arī gan stratēģiskā līmenī, gan ieviešanas līmenī darīs maksimāli iespējamo, lai paātrinātu iepriekš minēto PV SAM investīciju progresu.

¹⁹ līdz 3500 rakstu zīmēm

²⁰ KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) Nr. 215/2014 (2014. gada 7. marts), ar kuru paredz noteikumus, kā īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, attiecībā uz metodoloģiju klimata pārmaiņu mērķu sasniegšanas atbalstam, starposma mērķu un galamērķu noteikšanu darbības rezultātu satvarā un intervences kategoriju nomenklatūru Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem

104. 2016.gada. 22.martā valdībā ir plānots apstiprināt 2016. gada valdības rīcības plānu, kas paredz līdz gada beigām apstiprināt normatīvo bāzi vairāk kā 90% no kopējā DP finansējuma apjoma, kā arī valdības līmeni panākta vienošanās par SAM nosacījumu izstrādes un saskaņošanas maksimāli pieļaujamo termiņu - 2 mēneši, un par stingrāku investīciju ieviešanas plāna izpildes uzraudzību un risku vadību starpposmos. Attiecīgi būtisks progress plānojams arī projektu īstenošanā.
105. Lai nodrošinātu konsekventu SAM un to pasākumu īstenošanas nosacījumu izstrādes un uzsākšanas procesa uzraudzību, MK sēdē 2016.gada martā ir plānots apstiprināt finanšu un fizisko (rādītāju) plānu 2016. gadam, pret kuru tiks analizēts progress un riski, aktualizētie plāni tiks apstiprināti katru gadu. Papildus VI sadarbībā ar AI/SI analizē riskus un problēmas ar ikgadējiem AI/SI ziņojumiem par SAM ieviešanu, pamatojoties uz tiem, tiek sagatavots informācijas apkopojums par 2015. gada AI, SI un pilsētu pašvaldību ziņojumos konstatētajām problēmām un riskiem ES fondu ieviešanā un ierosinājumi nepieciešamajai rīcībai nākamajā pārskata periodā²¹.

6. Progress lielo projektu sagatavošanā un īstenošanā

6.1. Konstatētās būtiskās problēmas lielo projektu īstenošanā un veiktie pasākumi to novēršanai²²

106. Uzsākta abu lielo projektu sagatavošana. Projektu gatavošanā piesaistīti JASPERS eksperti. Tiks izmantota JASPERS IQR (obligāts nosacījums saskaņā ar LR normatīvo regulējumu) projektu kvalitātes izvērtējumam pirms pieteikumu iesniegšanas EK, vienošanās par sadarbību noslēgta 2015.gada jūnijā.
107. Lielo projektu uzsākšanā konstatēti kavējumi pret sākotnējo laika plānojumu, gan arī projektu vadības kapacitātes un citi riski (būtiskas izmaiņas projektu idejās un aprēķinos, nepietiekami kvalitatīvs konsultantu darbs un konsultantu maiņa). Riskiem pievērsta pastiprināta uzmanība un veikti pasākumi to risināšanai:
- a) notikušas vairākas tikšanās starp iesaistītām pusēm, t.sk. SM, VI, JASPERS, EK un potenciāliem projektu īstenošanai, lai izdiskutētu problēmas, risinājumus un rīcības plānu;
 - b) SM kā atbildīgā nozares ministrija un atbildīgā iestāde stiprina savu kapacitāti lielo projektu uzraudzībā un piedalās projektu vadības grupās;
 - c) stiprināta projektu vadības kapacitāte – skaidri definēta projektu vadības komanda un funkcijas.
108. Atbilstoši JASPERS ekspertu viedoklim, turpmāk ievērojot noteiktos termiņus, aizkavēšanās neapdraud projektu mērķu un rezultātu sasniegšanu perioda ietvaros. Tāpat JASPERS pauduši, ka projekti kopumā ir svarīgi un tie ir jāturpina.
109. **Projekts “Rīgas tramvaju infrastruktūras attīstība”:**
- 2016.gada I pusgadā paredzēts apstiprināt projekta SAM reglamentējošos MK noteikumus, t.sk. projektam paredzot samazinātu KF finansējumu, līdz 70 milj. euro. Potenciālais finansējuma saņēmējs un JASPERS eksperti pauduši viedokli, ka projektu ir iespējams sekmīgi īstenot šobrīd noteiktā finansējuma ietvaros, tomēr tālāka KF finansējuma samazinājuma gadījumā iespēja īstenot projektu būtu apdraudēta.
 - Projekta ietvaros ir izstrādāta pilsētas transporta plūsmas modelēšana un notiek darbs pie ietekmes uz vidi novērtējuma un izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādes. Paredzams, ka izmaksu un ieguvumu analīze tiks pabeigta 2016.gada aprīlī.
 - Riskus mazinošs pasākums - potenciālā finansējuma saņēmēja un Delnas sadarbības memorands par Integritātes pakta noslēgšanu, iesaistot biedrību projekta uzraudzībā.

²¹ Informācijas apkopojums pieejams ES fondu mājas lapā - <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu-1>

²² Konstatētās būtiskās problēmas lielo projektu īstenošanā un veiktie pasākumi to novēršanai, līdz 3500 rakstu zīmēm

- Projekta pieteikumu plānots iesniegt EK 2016.gada 4.ceturksnī.
110. **Projekts “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija”:**
- Projekta SAM reglamentējošos MK noteikumus paredzēts izstrādāt līdz 2016.gada novembrim. Saistībā ar būtiskajām projekta izmaiņām pret sākotnējo izvērtējumu, projekta pieteikuma sagatavošana novirzījusi gandrīz par gadu. SM uzdots veikt pastiprinātu virsuzraudzību un kontroli projekta sagatavošanā, īpaši par projekta pārvaldību, un regulāri atskaitīties par progresu.
 - Veicot sākotnējo novērtējuma izstrādi, kopējās projekta izmaksas novērtētas 549,2 milj. *euro* apmērā. Atbilstoši 2014. gada skici projektam, projekta kopējās izmaksas (I un II etaps) sasniedza 1,5 miljardu *euro*. Ņemot vērā, ka projekta izmaksas būtiski pārsniedz pieejamo finansējumu, pieņemts lēmums projektu īstenot divos neatkarīgos posmos.
 - Atbilstoši JASPERS ekspertu ieteikumam, 2016.gada aprīlī tiks veikta izvērtēto elektrifikācijas variantu multikritēriju analīze. Papildus salīdzinošie varianti noteikšanai, lai pamatotu optimālo variantu tiks izmantoti IIA. IIA plānots pabeigt līdz 2016.gada 4.ceturksnim. Pirms projekta pieteikuma tālākas virzības SM jāsaņem valdības atbalsts izvēlētajam risinājumam un rīcības plānam projekta sekmīgai pabeigšanai.
 - Projekta pieteikumu plānots iesniegt EK 2017.gada sākumā.

6.2. Plānotās izmaiņas lielo projektu sarakstā²³

111. Pēc prioritāro veselības aprūpes jomu tīklu attīstības vadlīniju saņemšanas, ko izstrādā Pasaules banka (nodevumu par cilvēkresursu un kapitālieguldījumu plānošanu un kartēšanu plānots saņemt 2016.gada maijā), VM vērtēs investīciju prioritātes un iespējamo projektu virzību, t.sk. atsaucoties uz 2007.-2013.gada plānošanas perioda lielo projektu „Paula Stradiņa slimnīcas būve ”A1””, tiks lemts, vai PV “Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana” SAM “Uzlabot kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, jo īpaši sociālās, teritoriālās atstumtības un nabadzības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, attīstot veselības aprūpes infrastruktūru” tiks īstenots Paula Stradiņa slimnīcas būves 2.kārtas lielais projekts. Pēc lēmuma pieņemšanas attiecīgi tiks rosinātas izmaiņas EK lielo projektu sarakstā.
112. Tāpat plānots 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros pabeigt 2007.-2013.gada plānošanas perioda Inčukalna sērskābā gudrona dīķu sanācijas projektu, īstenojot to kā 2.posmu, sadarbojoties ar JASPERS. 2016.gada 2.pusē pēc iepirkuma rezultātiem būs zināmas kopējās 2.posma izmaksas, attiecīgi, konsultējoties ar EK un JASPERS, tiks lemts, vai šis 2.posms kvalificējas kā 2014.-2020.gadu plānošanas perioda lielais projekts, un kāda tā turpmāka apstiprināšanas virzība un procedūra.

Pielikumi

1.pielikums “Eiropas Savienības Kohēzijas politikas fondu 2014. - 2020. gada plānošanas perioda darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” rādītāju saraksts”

2.pielikums “Informācija par finanšu progresu”

3.pielikums “Kopsavilkums par darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” gada īstenošanas ziņojumu 2014. un 2015. gadā”

4.pielikums “Informācija par lielo projektu īstenošanas progresu”

Pielikums nesatur faktoloģisku informāciju, ņemot vērā, ka projektu īstenošana nav uzsākta.

²³ Jebkuras izmaiņas, kas plānotas darbības programmas lielo projektu sarakstā, līdz 3500 rakstu zīmēm

5.pielikums “Ex-ante nosacījumu izpilde”

6.pielikums “Ziņojums par finanšu instrumentu īstenošanu”

7.pielikums “Informācija par šķērsfinansējumu un finansējumu ārpus ES”

Pielikums nesatur faktoloģisku informāciju, ņemot vērā, ka pārskata periodā nav attiecināms.

8.pielikums “Rīcības plāns darbam ar problēmām ES fondu ieviešanā saskaņā ar konstatējumiem un ierosinājumiem ES fondu vadībā iesaistīto institūciju ziņojumos”